

Una ciutat oberta a les comunitats creients

Dll, 26/05/2014 per Francesc Romeu

[Pensa-t'ho bé!](#)

Aquesta setmana s'ha celebrat a Barcelona el [Congrés Internacional de Pastoral de les Grans Ciutats](#) i us apunto algunes de les reflexions que m'han passat pel cap, tot fent història.

La ciutat, que és un dels llocs de màxima concentració de població, és un dels emplaçaments privilegiats per a les comunitats religioses. La religió neix, creix i s'expandeix a partir de la ciutat, des d'on arriba després a les zones rurals i a cada casa, sigui on sigui. No a l'inrevés. El Caire, Jerusalem, Atenes, Constantinoble, Roma i moltes altres són les ciutats de les religions. Com també ho són per a nosaltres Tarragona (la Imperial Tarraco) o Barcelona (la Barcino romana).

La comunitat de creients només la podem trobar a la ciutat, a la vila o al poble. Les religions primitives sacralitzaven molts espais de culte a la naturalesa o a les forces tel·lúriques de la terra, anteriors a elles, els quals avui en dia encara són santuaris de les religions més evolucionades, dalt dels cims de les muntanyes o en enclavaments ben estratègics (com, per exemple, entre nosaltres, Montserrat), però les comunitats religioses primitives eren totalment urbanes. Israel ja havia viscut amb anterioritat el que representa el pas d'una religió nòmada pel desert a una religió sedentària i institucional. El pas de la tenda, del Tabernacle, al Temple de Salomó; el pas de l'Arca de l'Aliança a la Pedra del Sacrifici.

Una cosa semblant passaria també, en el segle primer, al cristianisme naixent, que es veuria obligat a abandonar Jerusalem, destruït l'any setanta de la nostra era, i a expandir-se arreu, fins a tornar a establir-se a la ciutat de Déu, Roma, i d'allà, urbi et orbi (per a la ciutat i per al món), novament a expandir-se i a establir-se. Sant Pau, un home de ciutat (nascut a Tars, però establert a Damasc), el gran propagador del cristianisme naixent, ho va tenir ben clar i no va dubtar gens ni mica a expandir la nova religió per les grans ciutats de l'Imperi romà d'aleshores. En els seus quatre viatges (del 45 al 65 dC) va marcar un itinerari concèntric des de la capital on els seguidors de Jesús de Natzaret van ser anomenats per primera vegada amb el nom de "cristians": Antioquia de Síria.

En el seu primer viatge, molt curtet, va passar per les capitals de Xipre i va arribar a les ciutats més properes de l'Àsia Menor: Perge, Antioquia de Pisídia, Iconi, Listra i Derbé. En el segon viatge, molt més agosarat, però, ja va arribar a les capitals gregues (de la Macedònia) de Lídia, Filips, Tessalònica, Atenes i Corint, i el gran port i capital de l'Àsia Menor: Efes. En el tercer viatge va repetir gairebé el mateix recorregut, centrant-se una mica més en les comunitats de l'Àsia Menor. Finalment, el quart viatge fou ja l'arribada a la gran capital de l'Imperi romà, on, amb els atributs de la seva ciutadania romana, moriria executat per l'espasa. Així, Roma, amb el martiri de Pere i de Pau, es va convertir en la nova capitalitat del cristianisme.

De totes aquestes ciutats de Pau, quedem-nos amb un exemple: Efes. Pau era un home molt intel·ligent i sabia perfectament que des de la capitalitat de les grans ciutats es podia expandir el cristianisme arreu, primer arribant als jueus que vivien en la diàspora, però també valent-se dels pagans, els gentils desenganyats de tota religió, però que vivien als grans centres de l'Imperi. Efes era un port important,

centre comercial, religió i cultural de tota l'Àsia Menor, i fou conquerit per Alexandre el Gran (en el segle IV abans de Crist) i convertit en capital de província de l'Imperi (des del segle II a. C.). Allà s'hi trobava la deessa de la fertilitat, Àrtemis (per als grecs) o Diana (per als romans), i diuen que el seu culte movia grans quantitats de diners i que donava molta feina als argenters. Allà va arribar Pau i hi va desembarcar amb la predicació de la bona nova de l'Evangeli durant més de dos anys.

Pel que fa a Corint, podríem explicar si fa no fa el mateix. Finalment, si voleu veure com el cristianisme va arribar a les ciutats de l'Imperi, no us perdeu la predicació de Pau en el mateix cor de la civilització, a l'Areòpag d'Atenes. Si fem un gran salt cronològic i mirem ara els nostres dies i els nostres pobles i les nostres ermites, ens podem preguntar: com ha arribat el cristianisme des de la ciutat d'Efes fins a les nostres zones rurals? La solució la tenim en el fet i el concepte de les parròquies. La parròquia va sorgir per a adaptar l'acció pastoral de la primitiva comunitat urbana a les zones rurals tot just evangelitzades. Per tant, que quedi molt clar, a les ciutats ens hi juguem molt.